

TRGOVSKI LJUBLJANA

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

Telefon šte. 552

LJUBLJANA, dne 24. novembra 1923.

Telefon šte. 552

ŠTEV. 139.

Plenarna seja Zveze trgovskih gremijev.

V četrtek popoldan se je vršila plenarna seja širšega odbora Zveze gremijev, katere so se udeležili delegati včlanjenih gremijev in trgovskih zadrug v zelo znatnem številu. Zborovanju je predsedoval Zvezni načelnik gosp. Ivan Jelačin, ki je v načelstvenem poročilu obširno očrtal stališče trgovstva v aktualnem vprašanju izvedbe reorganizacije uprave socijalnega in nezgodnega zavarovanja ter opisal cel historijat nedavno uveljavljenega povišanja dajatev za pokojninsko zavarovanje privatnih nameščencev in o akciji ravnateljstva in načelstva, katerega član je, da se objavljeno povišanje premij za enkrat ne uveljavi.

Nadalje je podal pregledno poročilo o zveznih financah, kjer je posebno poudarjal, da je cela vrsta gremijev s plačanjem zvezne doklade zelo v zastanku in da se vsled tega izvršitev na občnem zboru Zveze sklenjenega programa morala skriti na minimum, dokler včlanjeni gremiji ne storijo napram Zvezi svoje dolžnosti. Za to je pozivljaval vse navzoče delegate, naj pri svojih gremijih delujejo na to, da se sklenjena doklada čimprej vrti.

Nato je poročal o razpošiljanju Trgovskega lista gremijalnim članom v enkratni mesečni povečani nakladi in s konkretnimi uspehi, ki jih je list s svojo stvarno in objektivno kritiko pri oblastih dosedaj dosegel za vse naše trgovstvo, dokazal važnost in potrebo stanovskega glasila za celokupen trgovski stalež. Podčrtal je, da je treba vztrajati v sedanjih borbenosti za naše gospodarske interese, če tudi se nam vedno pri prvi akciji še ne posreči povsem doseči takojšnji uspeh.

Obžaloval je, da se vsled gmočnih neprilik dosedaj ni moglo realizirati načrta ustanovitve tajništva Zveze gremijev v Beogradu, odnosno Centralnega zastopstva trgovskih organizacij za celo kraljevino, ki bi s svojimi intervencijami in uplivom na osrednjih mestih ter pri odločujočih činiteljih našemu trgovstvu lahko ogromno koristilo.

Na dopis oddelka ministrstva trgovine in industrije glede prispevkov trgovstva za Zvezo trgovskih gremijev ob priliki obračuna kompenzacijske pogodbe z Avstrijo, se je v zmislu svoječasnega občnega zbora sklenilo, da se da od nabrane zneska eno tretjino na razpolago upravi fondov za trgovsko šolstvo, dve tretjini pa se da Zvezi gremijev na razpolago za pospeševanje stanovskih interesov trgovstva.

Tajniško poročilo.

Nato je Zvezni tajnik g. Ivan Mohorič podal obširno poslovno poročilo o delovanju Zveze gremijev v letošnjem polletju in jeseni. Izčrpno poročilo se je tikalo predvsem notranjih organizacijskih zadev Zveze gremijev, evidence članstva, pomočnikov in vajencev, sklepov posameznih gremijalnih občnih zborov, sestave davčnih spisov za določitev gremijalnih in zveznih dokladov ter vprašanja članstva konzumov pri gremijih.

Omenjal je, da je zadruga trgovcev v Laškem sklenila na zadnjem občnem zboru, da se priklopi gremiju trgovcev za celjsko okolico in kakšno akcijo je izvedla Zveza za ustanovitev samostojne organizacije trgovstva v rogaškem sodnem okraju.

Zveza je potom pismene ankete ugotovila, da so gremijalne finance popolnoma različne in da so tudi gremijalne doklade, inkorporacijske pristojbine in pristojbine za vajence v raznih okrajih popolnoma različne. Interes Zveze gre za tem, da bi se v gremijalne finance in pristojbine uvedel nekak sistem in se bo pričeta anketa nadaljevala in o vprašanje sklepalo na prihodnji Zvezni seji.

Nato je sledilo interesantno poročilo o gibanju trgovstva v prvih treh četrtletjih letošnjega leta ter o prirastku in padanju obratov v posameznih trgovskih strokah. To statistiko in zanimiva izvajanja prinesemo v prihodnji številki.

Odprava krošnjarstva.

K poročilu o akcijah Zveze za odpravo krošnjarstva, ki dela v zadnjem času posebno manufakturni stroki po deželi uprav umazano konkurenco, se je razvila obširna debata. G. A. Macun iz Ptujja je poročal o nevzdržnih razmerah, ki so nastale glede krošnjarstva v Ptujškem okraju, kjer vse dosedanje akcije za odpravo krošnjarstva pri okrajnem glavarstvu niso imele nikakega uspeha. Dopusča se, da krošnjarijo popolnoma zdravi ljudje in sicer pod tridesetim letom in da hrvaški krošnjariji širijo tudi politično propagando v tamošnjem okolišju, dalje se ničesar ne ukrene proti temu, da se krošnjari v obmejnih krajih, dasi obsega v tem oziru krošnjarski patent zelo stroge določbe. Krošnjariji za svoj velik promet, ki ga napravijo z manufakturnim blagom, ki ga vsiljujejo ljudem za drago ceno, dasi je kvalitativno manj vredno, ne plačajo nikakega prometnega davka in tudi ne drugih davkov in če se tudi krošnjarija v smislu krošnjarskega patenta za kak prestopok kaznuje, so te kazni za današnje valutne razmere tako minimalne, da se z njimi sploh ničesar ne doseže.

Kriza, ki jo povzročajo krošnjariji trgovstvu na deželi, je dospela do vrhunca in je treba energičnih ukrepov. Hrvaške oblasti izstavljajo krošnjarske knjižice protipostavno samo za krošnjarijenje izven Hrvaške, pri nas pa se proti vsem tem zlorabam ničesar ne ukrene. Njegovim izvajanjem pritrjujejo s konkretnimi podatki in podobnimi poročili vsi delegati podeželskih gremijev.

Zvezni tajnik ugotavlja, da je predložila Zveza na podlagi pismene ankete oddelku ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani obširno spomenico že maja meseca ter je pozneje o tem še v jeseni naknadno poročala, ne da bi bila prejela na svoje vloge dosedaj kako rešitev. Nadalje je poudarjal, da se tudi določbe glede obdačevanja hrvaških in bosanskih krošnjarjev pri nas nepravilno tolmači in da bo Zveza opozorila vse merodajne oblasti na sedanjo pogrešno prakso, ki je na škodo trgovstva.

Vprašanje razprodaj.

V razpravo je prišlo nato vprašanje načelnega stališča trgovstva napram raznim prošnjam za razprodajo, ki se posebno v manufakturni stroki v zadnjem času vedno bolj množijo. Po obširni in temeljni debati se je sklenilo, da te razpro-

daje v večini primerov ne ustrezajo določbam in pogojem zakona in da prosijo zanje ljudje, ki so pričeli trgovino bodisi brez zadostnega poznavanja stroke, ali pa brez zadostnega kapitala in si skušajo z razprodajami olajšati poslovne in kreditne krize, povzročajo pa s tem ostalim trgovcem umazano konkurenco. Zveza vstraja vsled tega na stališču, da se sme razprodaja dovoliti samo v onih primerih, ki so v zakonu predvideni, v vseh drugih primerih pa odločno odkloniti.

Trgovske pravde. — Zamudne obresti.

V zvezi s tem vprašanjem je sledilo poročilo o akciji Zveze za pospešitev reševanja trgovskih sporov, ker povzroča sedanje stanje na sodiščih, ko morajo upniki nad pol leta čakati na prvo razpravo in na rešitev spora pa po celo leto dni, trgovcem nedogledne škode. Nekateri delegati so poudarjali važnost borznega razsodišča za reševanje trgovskih sporov, ki se bo ustanovilo v najkrajšem času pri blagovni in efektivni borzi v Ljubljani.

Debata se je nato sukala o vprašanju primernosti povišanja dopustne obrestne mere za zamudne obresti pri trgovskih pravnih. Po izčrpnih razpravi se je večina govornikov izrekla proti potrebi takega povišanja, češ, da si previden trgovec v tem oziru lahko sam s primernimi klavzulami na naročilnih listin, pogodbah ter na fakturah direktno zagotovi v slučaju zamude plačanje običajnih bančnih obresti. Večina govornikov se je v svojih izvajanjih tekom debate nagibala k naziranju, da je sedanja visoka obrestna mera na našem denarnem trgu znak abnormalnih in skrajno nezdravih razmer in so z optimizmom povdarjali, da mora priti v doglednem času do znižanja obrestne mere za kredite pri denarnih zavodih.

Trgovski krediti.

Kritiziralo se je tudi postopanje Narodne banke v preteklih letih, ki je dajala predvsem bankam svoje kredite na razpolago, medtem ko je bil direktni kredit trgovcem pri Narodni banki skoro nedosegljiv. Gosp. F. Stupica obljublja kot član cenzurnega odbora Narodne banke, da se bo delovalo v bodoče še v večji meri na to, kakor se je že sedaj pričelo, da dobijo industrijci in trgovci v okvirju dovoljenih kontingentov pri Narodni banki direktne kredite. Posamezni govorniki so tudi kritizirali nizko obrestno mero, ki jo nudi interesentom pošto čekovni urad za vloge pri tekočih računih in ki stoji globoko pod običajno obrestno mero za vloge na tekoče račune pri denarnih zavodih.

Ostale akcije Zveze.

Zvezni tajnik je nato poročal o akcijah Zveze za olajšanje rigoroznih predpisov poštnega pravilnika glede ambalaže poštnih paketov, ki imajo označeno večjo vrednost. Ministrstvo pošte in brzojavov vstraja nepopustno na sedanjih predpisih in radi tega trgovstvu ne preostaja faktično ničesar drugega, kakor da zavaruje pošne pakete po faktični vrednosti pri privatnih zavarovalnicah, na pošto pa jih oddaja z označbo pod 600 dinarjev. Čule so se številne pritožbe glede zavlače-

vanja izplačila odškodnine za izgubljene in pokvarjene pošne pakete, tako da so trgovci prisiljeni nastopiti s tožbami proti državnemu erariju.

H koncu je sledilo še poročilo o izjavi Zveze glede reciprocitete za obisk sejmov med našo državo in Avstrijo glede proračunskih kreditov za trgovsko šolstvo, dalje o povišanju davčne varščine v zaščito domače izvozne trgovine od 2% na 6%, potem akcije proti čezmernemu prijavljanju agentur, protesta proti povišanju stojnine in skrajšanju nakladalnih rokov za železniške vagone, akcije za odpravo zakona o pobijanju druginje, odloka ministrstva trgovine in industrije glede pripustnosti daljše učne dobe pri trgovskih vajencih, ki jih ima učni gospodar v popolni oskrbi, dalje akcije proti oprostitvi zadružnih trgovin od davka na poslovni promet ter vloge za protokolacijo nemških tvrdk v Sloveniji v jugoslovanskem jeziku. Poročilo, da stojijo merodajne oblasti v naši narodni državi na birokratskem stališču, da za to ni nikakega povoda, je izzvalo med udeleženci veliko ogorčenje. Ravnafako tudi odgovor, ki ga je prejela Zveza v zadevi pripustitve naših ekspertov k trgovinskim pogajanjem z Avstrijo.

Družbe z omejeno zavezo.

Interesantna je bila razprava glede predloga ministrstva za pravosodstvo, da bi se v zakonu o družbah z omejeno zavezo dvajsetkratno povišal znesek najmanjše dopustne osnovne glavnice. Večina govornikov je bila mnenja, da dosedanje poslovanje in razvoj družb z omejeno zavezo v Sloveniji ne daje k temu nikakega povoda, ker poslujejo te družbe, ki so po prevratu silno napredovale in katerih štejejo danes v Sloveniji čez 270, skoro brez izjeme zelo solidno. Baš določbe o nizki ustanovni glavnici so omogočile tudi manjšim podjetnim trgovcem in obrtnikom, da so se udeležili kot družabniki ustanovitve novih podjetij, kar bi jim bilo drugače nemogoče. Stvar upnika je, da odmeri kredite, ki jih daje družbi z omejeno zavezo v razmerju z njenim temeljnim kapitalom in tu bo vsak pravi trgovec znal sam najbolje oceniti kreditni položaj podjetja in varovali svoje interese.

Carinske konference.

K sklepu je pozdravil Zvezni načelnik g. I. Jelačin srečen korak generalne direkcije carin, da se je odločila organizirati pri carinarnicah carinske konference, kjer bodo imeli trgovci priliko, da prijavijo svoje pritožbe glede raznih šikan na protokol, da bo generalna direkcija carin sama razvidila, kakšne stvari se dogajajo v sedanjih praksi carinskega postopanja. Več govornikov je nato navedlo naravnost gorostasne in drastične primere o samolastnem postopanju nekaterih mladih carinskih uradnikov in je Zvezni tajnik pozval vse navzoče, da vse take konkretne primere pismeno javijo Zvezni pisarni, da jih bo mogla ob priliki carinskih konferenc dati na zapisnik in predložiti v meritorno razpravo. S predlogom, da se Zveza pismeno zahvali generalni direkciji carin za odreditev carinskih konferenc, je nato predsednik zaključil lepo uspelo zborovanje.

Zborovanje „Zveze industrijcev“ v Mariboru.

V sredo popoldne se je vršilo v Mariboru zborovanje »Zveze industrijcev«. Načelnik krajevne skupine g. dr. R. Pipuš je pozdravil zborovalce in posebej iz Ljubljane došle zastopnike Zveze. Nato je tajnik »Zveze industrijcev« g. ing. Milan Šuklje obširno poročal o poslovanju »Zveze industrijcev« tekoma tekočega leta. Na vprašanje g. industrijalca ing. Bremca, ki je želel pojasniti glede trgovinskih pogajanj in carinske tarife z ozirom na železne izdelke, je g. Šuklje podal detajlna poročila o prizadevanju »Zveze industrijcev« na tem polju. O poslovanju Centrale industrijskih korporacij v Beogradu, zlasti o njenih akcijah za ureditev davčnih, carinskih in prometnih vprašanj, kakor tudi o aktualnem vprašanju industrijskih kreditov, je govoril podpredsednik centrale g. dr. Fran Windischer. Obsežna razprava se je temeljem poročil gg. inž. Milan Šuklje in dr. Adolf Golja razvila o carinskih zadevah. Zanimivo poročilo o socialnem zavarovanju v Sloveniji in v naši državi sta podala tajnika gg. Šuklje in Golja. G. dr. Golja je obširno pojasnil razmere pri nezgodnem in bolniškem zavarovanju ter govoril o prizadevanjih za izboljšanje tekoče uprave in znižanje zavarovalnih pristojbin. Pri tem je odgovoril na razna vprašanja, katera je pokrepil industrijalec g. Glaser iz Maribora. Zanimivo poročilo je podal g. inž. Šuklje o pokojninskem zavarovanju ter o korakih novoizvoljenega odbora v svrhu pocenitve uprave. G. dr. Windischer je spregovoril o prilikah na našem denarnem trgu ter poudarjal nujno važnost za ustanovitev popolne borze v Ljubljani. Nadalje je spregovoril o nevarnostih, ki bi jih prineslo za naš industrijski razvoj koncesioniranje novih industrijskih podjetij, ter o potrebi brezodložne odobritve konvencij, sklenjenih z Avstrijo. K besedi se je nato oglašil g. ing. Bremec iz Maribora ter je utemeljeval sledečo resolucijo:

Gospod Pogačnik, industrijalec iz Ruš, se je oglašil k besedi in utemeljil sledečo resolucijo:

Odobritev konvencij med našo državo in Avstrijo.

»Na konferenci industrijalcev v Mariboru dne 21. t. m. zbrani industrijalci opozarjajo nujno centralno vlado, posebno gg. ministre pravde, trgovine in financ, na dalekosežno, praktično gospodarsko važnost konvencij, sklenjenih letošnje pomlad med našo državo in Avstrijo ter spričo predstojećih pogajanj za trgovinsko pogodbo med Avstrijo in našo državo nujno pozivljajo gg. ministre na neodložno potrebo takojšnje ratifikacije in zakonitve predmetnih konvencij. Prvoredna gospodarska potreba je, da pride v odnošajih med Avstrijo in našo državo spričo živahnih trajnih kupčijskih zvez do rednih razmer in do izčistitve pendentnih gospodarskih vprašanj. Osobito je v interesu naših velikih industrijskih podjetij, da prestane sedanjí nevdružni položaj, ki povzroča našim industrijskim podjetjem trajno veliko gospodarsko škodo, ker jih zadeva vsled obstoječega provizorija ne samo breme dvojnega obdavčevanja, ampak tudi breme drugih javnih bremen, kakor premoženjska oddaja, notranja prisilna posojila.«

Predsednik g. dr. R. Pipuš je utemeljil in predložil sledečo resolucijo:

Proti uvedbi koncesioniranja za nove industrije.

»Industrijalci, zbrani na konferenci v Mariboru dne 21. t. m., nujno opozarjajo Centralno vlado in Narodno skupščino, da bi pomenjalo vzakonenje določila čl. 123 v načrtu finančnega zakona, ki govori o tem, da bi v bodoče imel sam minister trgovine izdajati dovoljenje za nova industrijska in fabriška podjetja v celi državi, za ves naš gospodarski razvoj v bodočnosti največjo oviro in da bi moralo povzročiti nepregledno ekonomsko škodo. Uvedba sistema koncesioniranja za vsa nova industrijska podjetja v naši državi je nesprejemljiva. Pomenilo bi škodljivo monopoliziranje in nepotrebno birokratiziranje industrijskih projektov. Industrijalci pozdravljamo z zadovoljstvom sklep pododseka finančnega odbora, ki je odklonil to nesrečno določilo čl. 123 ter prosimo finančni odbor in narodno skupščino, da vztrajajo na stališču finančnega pododseka ter odločno odklonijo to našim ekonomskim potrebam protivno določilo.«

Predsednik je nato odredil glasovanje in so bile više navedene resolucije soglasno sprejete.

Nato je predsednik g. dr. Pipuš izrekel najlepšo zahvalo gg. dr. Windischerju, ing. Šukljetu in dr. Golji ter zaključil sestanek po štirurnem razpravljanju.

Ekspozé trgovskega ministra glede hranilnih vlog.

Minister trgovine in industrije dr. Kojic je sprejel dne 21. t. m. zastopnike domačega tiska, katerim je dal kratek ekspozé o smernicah, kako namerava trgovinsko ministrstvo dvigniti med narodom smisel za varčevanje in obenem dvigniti v naših hranilnicah število vlog ter tako dobiti razpoložljiv kapital. Trgovinski minister se je izjavil:

Glavni razlog za abstinenco našega občinstva, da ne vloga svojih prihrankov v naših denarnih zavodih, je bil gotovo poleg ostalih tudi razlog — sorazmerno visoke davčne mere, ki obremenjujejo dohodke iz teh vlog. Po tabeli za preračunavanje davka in doklad iz leta 1919 na obresti hranilnih vlog je razvidno,

zakona za proračunsko leto 1923/24 tudi določilo, s katerim se oproščajo od vsakega davka obresti iz hranilnih vlog, in to obresti, ki ne znašajo več kakor 5000 dinarjev na leto.

Minister trgovine pričakuje s trdnim upanjem, da bodo denarni zavodi vpoštevali želje in smernice, ki so vodile kraljevsko vlado in narodno skupščino pri tej odločitvi, v kratkem povečali obrestno mero za hranilne vloge na račun ukinitja obrestnega davka. Finančni minister dalje pričakuje, da bo občinstvo, ki doma hrani velike vsote gotovine, začelo vlagati svoje prihranke v denarnih zavodih in da se bo s tem kolikor toliko pripomoglo k razpoložljivosti gotovega kapitala.

Na pripombo novinarjev glede vznemirjenosti in razburjenosti vlagateljev povodom bankerota raznih bank, je trgovinski minister kratko izjavil:

»Kar se tiče vznemirjenja vlagateljev radi zadnjih bankerotov nekaterih bank, smatram za svojo dolžnost, da izjavljam, da je ministrstvo, kateremu načelujem, pojačalo svojo kontrolo po svojih posebnih organih in jo bo še pojačalo sporazumno z Nar. banko. Ta kontrola se bo dnevno vršila, apeliram pa tudi na privatno inicijativo, to je na inicijativo vlagateljev, ki naj pazljivo spremljajo delovanje posamnih bank, katerim so zaupali svoj denar.

Obrt.

Na obrtnih nadaljevalnih šolah v Ljubljani se prične šolsko leto 1923/24 v nedeljo, dne 2. decembra t. l. Vpisovanje se vrši v nedeljo, dne 25. novembra t. l. od 9. do 11. ure dopoldne, in sicer: 1. za strokovno nadaljevalnico za mehansko-tehniške obrti v vodstveni pisarni I. mestne deške osnovne šole v Komenskega ulici 19. 2. za strokovno nadaljevalnico za slavnobne obrti v vodstveni pisarni II. mestne deške osnovne šole na Cojzovi cesti. 3. za moški oddelk strokovne nadaljevalnice za umetne in oblačilne obrti v vodstveni pisarni IV. mestne osnovne deške šole Na Prulah št. 13. 4. za ženski oddelk strokovne nadaljevalnice za umetne in oblačilne obrti v učilnici (priliježje) I. mestne deške meščanske šole na Sv. Jakoba trgu 1. 5. za splošno obrtno nadaljevalno šolo v vodstveni pisarni III. mestne deške osnovne šole na Erjavčevi cesti št. 21. — Vajenci in vajenke se morajo pri vpisu izkazati z odpustnico osnovne šole ter prinesiti od delodajalca koš šolnino, za uporabo učil in druge šolske potrebščine Din 28.50 vnaprej vsak mesec. Pouk traja do konca maja 1924 in se vrši ob delavnikih od 2. do 6. ure ter ob nedeljah dopoldne. Katere dneve se bo poučevalo, določi šolsko vodstvo in naznani vajencem in vajenkam pri vpisovanju. Obisk obrtnonadaljevalnih šol je za vse vajence in vajenke v smislu 3. odstavka § 99 b obrtnega reda obvezen. Delodajalci so po §§ 75 a, 99 b in 100 obrtnega reda dolžni poskrbeti, da se bo za vajence ali vajenke plačevala redno vsak mesec naprej šolnina in da bodo zahajali vajenci in vajenke redno in točno k pouku. Proti vajencem in delodajalcem, ki bi to dolžnost zanemarjali, se bo postopalo po zakonu kazenski.

Keramični (lončarski) tečaj urada za pospeševanje obrti v Ljubljani. Lončarje, pečarje in druge keramične stroke opozarja Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani, da se vrši pod vodstvom njegovega strokovnega učitelja za keramiko g. Frančiška Berana na državní srednji tehnični šoli v Ljubljani keramični tečaj, ki se ga zamore vsakdo brezplačno udeležiti. Poučevalo se bo teoretično in praktično v vseh v keramiko spadajočih strokah. Tečaj bo trajal celo leto, za že izobražene obrtnike pa se more poljubno prej končati. Interesenti naj svojo udeležbo priglasijo ustmeno ali pismeno pri Uradu za pospeševanje obrti, Dunajska cesta št. 22.

Ustanovitev obrtne banke. Posebni odbor v ministrstvu trgovine in industrije je izdelal pravila za Obrtno banko, ki naj bi imela nalogo dajati našim obrtnikom cenen kredit in bi tako podpirala razvoj obrtništva. Obrtna banka se ustanovi na inicijativo beograjskih

in slovenskih obrtnikov v smislu sklepov raznih obrtniških korporacij. Začetna glavica ima znašati 40 milijonov dinarjev. Država bi bila pri tej banki udeležena s 40%, ostanek delniške glavice pa bi prevzele razne obrtne zadruge. Obresti raznim posojilnim kreditom bi ne smele znašati več, kakor dvakratno obrestno mero Narodne banke. Poslovanje Obrtne banke ima nadzorovati za to imenovani državni komisar.

Davki.

Enoten rok za davčne napovedi, izjave itd. V številki 132 našega lista smo pod »Davki« pripomnili, da obstoja v Sloveniji stara navada, da finančno delžno oblastvo v Uradnem listu objavi enoten rok za vložitev napovedi, izjav itd. za vsa davčna oblastva in da se je glede davka na poslovni promet napravilo izjeme, dasi bi mogli ravno glede tega davka, ki daleko presega višino ostalih davkov, pričakovati, da se bo finančna uprava držala stare navade, četudi zakon izrecno ne določa, da bi moral biti rok enoten za vsa davčna oblastva in objavljen v Uradnem listu. Na ta naš članek, nam poroča g. delegat ministra financ, da se odslej — kakor za druge davčne vrste — tudi za davek na poslovni promet objavi splošen razglas za vložitev prijav z enotnim rokom za celo Slovenijo v Uradnem listu.

Statistika o dohodnini. V Uradnem listu št. 106 z dne 21. t. m. objavlja finančna delegacija statistiko o dohodnini za davčno leto 1922. V zvezi z objavo v Uradnem listu št. 82, z dne 4. septembra 1921 imamo sedaj na razpolago statistiko o dohodnini za davčna leta 1920, 1921 in 1922. Število cenitov je znašalo v l. 1920 — 85.394, v l. 1921 — 38.866 in v l. 1922 — 44.269. Obdačeni dohodki so ugotovljeni za l. 1920 z 901.124.312 K, za l. 1921 z 1.132.481.186 K in za l. 1922 z 1 milijardo 674.316.914 K. Večina davkoplačevalcev je obdavčenih v najnižjih davčnih stopnjah: za l. 1920 znaša število davkoplačevalcev z dohodki do 40.000 K skupaj 82.637, za l. 1921 skupaj 33.689 in za l. 1922 skupaj 35.684. Od dohodkov nad 200.000 K je bilo obdavčenih za l. 1920 — 299, za l. 1921 — 497 in za l. 1922 — 873 davkoplačevalcev. Od dohodkov nad 1.000.000 K je bilo obdavčenih za l. 1920 — 25, za l. 1921 — 48 in za l. 1922 — 64 oseb. Od teh jih je imelo svoje bivališče v Ljubljani za leto 1920 — 15, za l. 1921 — 17 in za l. 1922 — 23 oseb. — Napovedi je vložilo za leto 1920 — 25.241, za leto 1921 — 11.478 in za leto 1922 — 16.189 davkoplačevalcev. Napovedi terjenc je vložilo nad polovico davkoplačevalcev, ki vsled tega prepustijo svojo usodo glede dohodnine cenilni komisiji. Ker se je dohodnina v zadnjem letu poostрила s 30% izrednim pribitkom in se izza leta 1922 pobira od dohodnine in vseh pribitkov invalidski davek, je v interesu davkoplačevalcev, da vložijo za l. 1924 v izdatnejši meri dohodninske napovedi in si s tem varujejo pravico sodelovanja v priredbenem in v eventualno potrebnem prizivnem postopanju.

Denarstvo.

Poziv finančnega ministrstva. Finančno ministrstvo poziva vse naše državljane, ki imajo terjatve pri bivši avstro-ogrski banki, kakor lastnike obligacij, kuponov in drugih vrednostnih papirjev, naj se zglase do 10. decembra pri generalnem inšpektoratu finančnega ministrstva. Podatki o terjatvah so potrebni likvidacijski komisiji na Dunaju, da bi mogla svoj posel čim prej likvidirati.

Sprejemanje 10 dinarskih bankovcev drž. izdaje iz l. 1919 (tako zvanih »kovačev«) po državnih blagajnah. Finančna delegacija opozarja, da sprejemajo do vštelega dne 1. februarja 1924 vse državne blagajne 10 dinarske bankovce državne izdaje iz l. 1919 tudi za vplačila ob pogojih, ki so razvidni iz razglasa te delegacije št. A IV 3570 z dne 1. septembra 1923, ki je objavljen v »Uradnem listu« št. 84 z dne 8. septembra 1923. — Do istega roka in ob sličnih pogojih pa državne blagajne v krajih, kjer ni podružnic Narodne banke, tudi posredujejo zamenjavo imenovanih bankovcev. — Zamenjajo pa se ti bankovci lahko pri Narodni banki in

vseh njenih podružnicah do vštelega dne 9. februarja 1924, pozneje pa do vštelega dne 10. junija 1924 le še pri Narodni banki v Beogradu. — Izza dne 11. junija 1924 izgubijo ti bankovci vsako vrednost in se ne bodo več zamenjavali.

Najboljši
PREMOG, DRVA IN OGLJE
kupite najceneje pri
Družbi Ilirija, Ljubljana
Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.

Promet.

Železniška konferenca v Bologni. V Bologni se vrši 27. novembra konferenca železniških delegatov CSR, Avstrije, Italije in SHS. Razpravljalo se bo o uvedbi direktnih vagonov za prevoz ekspresnih pošiljatev med Italijo in CSR preko našega ozemlja in iz naše države v CSR in Italijo. Poleg tega bo konferenca sklepala tudi o direktnem tarifu za pošiljatelje, ki se prevažajo med omejenimi državami.

Prometno ministrstvo je odredilo, da mora biti pri sprejemu materiala na železnicah vedno navzoč postajenačelnik ali njegov namestnik. Ministrstvo je odredilo to vsled pogostnih zlorab, ki so se dogajale zlasti pri sprejemanju bukovih pragov.

Prometne omejitve. 1. Sprejemanje vsakovrsne robe, izvzemši živadi, namenjene za Solun lrs. Djedjelija, je do nadaljnjega ukinjeno. Medpošne pošiljke živil se izlečejo, vse ostale pošiljke zadržijo in stavijo pošiljateljem na razpolaganje. — 2. Prometna omejitev za pošlajo Wien — Speicher — Zwischenbrücken, razglašena v Objavi št. 7 pod točko 17, se razpravlja. — 3. Sprejemanje pošiljk v vozovnih nakladah, naslovljenih na »Budapest« - Szekes-Tóvárosi Fakarek esvazarpentlar za pošlajo Kőbanya hizlalo (na Mažarskem), je do nadaljnjega ukinjeno. Medpošne pošiljke se izlečejo.

Brzovezniki
THE REX CO., LJUBLJANA.

Razno.

Odkritje novih premogovnikov. Iz Beograda poročajo, da so našli v južni Srbiji premogokopna ležišča s 7000 kalorijami. Vršijo se poizvedbe in ogledi, ki imajo namen dognati, če bi se izkoriščanje teh ležišč izplačalo.

Pridelek opija v naši državi. Po izvešju ministra za poljedelstvo je pričakovali letos glede pridelka opija zelo povoljne rezultate. Računa se, da bo znašal letošnji pridelek opija 40—45.000 kg, kar predstavlja veliko številko in velik napredek na tem polju, ako se vpošteva, da je bil lanski pridelek dvakrat manjši. Interesantno pa je, da cene opiju rapidno skačejo. V letu 1921 se je lahko dobil kilogram opija za 60 do 70 Din, dočim je v letu 1922 njegova cena skočila na 800 do 900 Din za kilogram. To je zelo redek pojav v pogledu skakanja cen. Za naš opij se posebno zanimajo angleški uvozniki, kar dokazuje, da je dobre kvalitete.

Prepovedi izvoza v Rumuniji. Rumunska vlada je prepovedala do nadaljnjega izvoz sledečih stvari: Strojeno usnje (izvzemši ovčje, zajčje in pasje usnje), podplati, krupon, konfekcijski oblačilni predmeti, transmisijska jermena, razne mineralije, premog, železo in jeklo v vseh oblikah (izvzemši železnih mobilij, verig in žičastih vrvi), surovo železo, baker, svinec, nikelj, platinu, zlato, srebro ter zlitine iz teh, kosli, lubje, material za strojenje, bakreni sulfat, dragi kameni, dragulji, medicinske stvari in oprema za vojaštvo. Ta odredba velja toliko časa, da se krije domača potreba.

Svetovna letina. Po poročilih o statistiki letošnje svetovne letine presega letošnji povprečni pridelek pšenice za 3 do 46% predvojni pridelek v letih 1909—1913. V tej statistiki pa še ni všteta Rusija. Evropa je v primeri s svojo predvojno produkcijo še precej zaostala. Najbolj je nazadovala Rusija. Povečanje poljedelske produkcije je povzročilo edinele razširjenje poljedelstva v Ameriki, kjer se je pridelalo samo v Argentiniji 31% več, kakor leta 1922.

Velesajem v Beogradu. Tekom podelja se je v Beogradu konstituiral poseben odbor z nalogo, da priredi tudi v Beogradu po vzoru ljubljanskega velesajma industrijski in gospodarski ve-

lesajem. Odbor je sedaj sklenil, da se ima velesajem otvoriti v mesecu marcu prihodnjega leta.

Krupp v Rumuniji. Delavnice Krupp nameravajo ustanoviti v Rumuniji novo lovarno. Kakor se govori bo sedež te tovarne v Aradu ali Temešvaru. Izdelki bodo namenjeni osobito za krije potreb rumunskih državnih železnic.

Dražba lesa na panju v skupnih gozdih agrarne zajednice Dovje-Mojstrana se vrši dne 25. novembra 1923 ob 13. uri popoldne v šoli na Dovjem. Pismene ponudbe je vložili do istega dne ob 12. uri. Podrobni pogoji so na razpolago pri komisarju za agrarske operacije v Ljubljani, Poljanska cesta št. 28, Marjanišče, in pri Gospodarskem odboru na Dovjem.

ITO ZOBNA PASTA sigurno odstranjuje zeleni rob na zobeh.

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza 22. novembra. Na produktni borzi notirajo: pšenica bačka 79/80 kg, 2%, 10 vag. 312.50—317.50, bački ječmen 70/71 kg, 15 vag. 265, bački oves, Beograd, 2½ vag. 220—225, kuruza bačka, dupl. kasa, 2 vag. 205, za marec-april, 100% kasa, 16½ vag., 250—245, za januar-februar, 100% kasa, 5 vag., 200, v storžih 1 vag., 145, stara 5 vag. 202.50—225, sremska stara, 1 vag. 225, za marec-april 10 vag., 215, moka baza »0« dupl. kasa, 1 vag. 495, baza »05«, 1 vag. 493.50—500, št. »6« 1 vag. 330, št. »7« 1 vag. 285. Tendence neizpremenjena.

Tržne cene v Zagrebu. Vsled slabega vremena je bil tedenski sejem zelo slabo obiskan. Udeležili so se ga samo domači trgovci. Prigon živine je bil zelo slab, a cena je padla za 25 par pri kilogramu. Tudi za svinjino so cene nekoliko padle. Rogata živina notira za kilogram žive teže v dinarjih: domači voli I. vrste 13.25 do 13.75, II. vrste 13 do 13.50, III. vrste 10 do 11. Bosanski voli I. vrste 12 do 12.50, II. vrste 10 do 11.50, III. vrste 9 do 10; junice 10.75 do 12.50; krave I. vrste 11.50 do 12.50, II. vrste 10 do 11; bosanske 8 do 9; teleta I. vrste 21.50 do 22, II. vrste 20 do 21; prašiči sremski I. vrste 25 do 27, II. vrste 21 do 22.50.

Cene senu. Na zagrebškem trgu se je prodajalo seno 100 do 125 za 100 kg; olava 115 do 137.50; detelja 125 do 140; slama okoli 105.

Trgovski koledar za leto 1924

izda v kratkem Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani, Gradišče 17/L, kamor je nasloviti naročila.

Cene na osješkem trgu. Boljše krave so se prodajale po 3500 do 5000 Din za komad ali 11 do 13 Din za 1 kg žive teže. Tovorni konji so se prodajali po 3000 do 10.000 dinarjev za komad.

Žitne cene v Avstriji. Na Dunaju notirajo sledeče cene za 1 kg: pšenica domača aK 3225; jugoslovanska aK 3450 do 3550; rž domača aK 2600 do 2650; češkoslovaška aK 2625; ječmen domači aK 2300 do 2600; ječmen za krmo aK 2200; kuruza aK 2550; oves domači aK 2050—2150, ogrski 2000—2100; proso 2400 do 2500; pšenična moka 0 domača aK 5700 do 5800; ogrska aK 5400 do 5500; krušna moka domača prima aK 4100 do 4200; moka za krmo prima aK 4200 do 4300; ržena moka prima aK 4000 do 4100.

Naročajte in razširjajte „TRGOVSKI LIST“!

EKT

Najboljše toaletno milo kr. dvornega dobavitelja se dobi povsod

Glavna zaloga: **A. Lampret** Ljubljana, Krekov trg

Alojz Drogenik Celje

Manufakturna trgovina

Na drobno. Na debelo.

TVRDKA A. VOLK LJUBLJANA
Veletrgovina žita in mlevskih izdelkov priporoča iz svoje zaloge vse vrste pšenične moke najboljših banaških mlinov, otrobe, koruzne in ajdove izdelke, kašo, ješprenj, nadalje pšenico, koruzo, oves, fižol in druge poljske pridelke.
Telefon št. 449.
Brzjavaj: VOLK.
ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Drago Cerlini Celje Slovenija
Tovarnica samoovesnic in drugih modnih predmetov.
glavni trg 17.
Točna postrežba. Export.

Priporočamo:
JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
Najboljši šivalni stroji v vseh opremah Gritzner, Kaiser, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme. Na veliko in malo!

Delniška družba „TRIGLAV“
Šmarca pri Kamniku
Testenine
Sladna kava
Kavine mešanice
Zahtevajte cenik!

JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić in drug
= Ljubljana =
Bohoričeva ulica 24

AVTO
bencin, pnevmatika olje, masl, vsa popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi Jugo-Avto, d. z. o. z. v Ljubljani.
Razširjajte „TRGOVSKI LIST“!

TONEJC & ROZMAN, MARIBOR.
Tomaževa žlindra, kalijeva sol, kajnit, koks za kovače ter livarne, bencin in ameriški petrolej vedno v zalogi.
Čilski soliter, žveplo in modra galica.

Wertheim - blagajne
za vzdiranje
vloma- in ognjavarne, v vsakem stanovanju ozir. prostoru z majhnimi stroški nevidno namestljive, v 6 različnih velikostih dobavljiva in popis s cenikom brezplačno razpošilja LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA, LJUBLJANA
Bleiweisova cesta št. 18
11 Provizijski zastopniki naj se javijo 11

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi

**: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristinega vina.**

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

premog

iz slovenskih premogovnikov
inozemski premog in koks

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo vporabo, kovaški premog, črni premog in brokefe.

NASLOV:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 15, II. nadstr.

IVAN ZAKOTNIK

Telefon št. 379.

mestni tesarski mojster

Telefon št. 378

LJUBLJANA, Dunajska cesta 46.

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi razna, tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, jazov in mlinov.

Parna žaga.

Tovarna furnirja.

Prvovrstna trgovska hiša

lik glavnega kolodvora v Ljubljani (Resljeva cesta šte. 22) obstoječa iz velike enonadstropne stanovanjske hiše s kletmi, 3 samostojnih stavb na dvorišču, ki služijo za skladišča in pisarne, obširnega dvorišča in vrta (celokupna površina realitete ca. 3.000 m²)

se prodaja

najboljšemu ponudniku potom pismene ofertalne licitacije v smislu pogojev, ki so v pisarni podpisane družbe na vpogled in ki se na zahtevo upošljejo.

Vse ponudbe morajo biti vložene do 15. decembra 1923 in obvezne do 15. januarja 1924 ter mora vsak ponudnik tudi sočasno podpisati prodajne pogoje.

Vsi trgovski tako skladiščni kakor tudi pisarniški lokali so kupcu takoj na razpolago.

Ponudbe je naslovihi zapečateni z označbo »Ponudba za hišo« na

Slovensko trgovsko delniško družbo v likvidaciji, Ljubljana.

la amerikska pensilvanska različna strojna olja

Tovotna mast

Kemični in tehnični predmeti

Lahki la ameriksni bencin

Pipan & Cie

družba z o. z.

Ljubljana

Ivan Jelačin

Ljubljana

Veletrgovina kolonijalne in špicerijske robe
Zaloga sveže pražene kave mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

LJUBLJANA

SINON GREGORČEVA ULICA 13

Telefon šte. 552

se priporoča

za naročila vseh v njeno stroko spadajočih del.

Izvršitev točna in solidna!

Primerno Miklavževo in božično darilo

= SANKE =

v normalni velikosti, s trakovi in firnežem po-barvane. Cena: bukove 270 Din, jesenove 300 Din.

Otroške garniture

za otroke od 4 do 10 let, obstoječe iz mizice, 2 stolov, klopi, fotelja in gugalnega fotelja, vse za 370 Din.

Dobi se pri

tovarni „VINTGAR“, p. Gorje pri Bledu

Medicinal - Konjak

Zahtevajte samo:

Medicinal-Konjak	z modrim križcem
Jamaica-Rum	z modrim križcem
Konjak-Rum	z modrim križcem
Citrone-Rum	z modrim križcem
Medicinal-Pelinkovac	z modrim križcem
Najfinejši krem-likier	z modrim križcem
Slivovko in brinjevec	z modrim križcem

„ALKO“ Ljubljana

Medicinal - Konjak

Rusi
Slaniki oviti
Prekajane ribe (Bücklinge)
Ostseeheringe
Kumarce
la znajske v soll in kisu
Paradižni sok
la domač, čist, v dozah

„Konserva“

Prva jugoslovanska industrija za konzerve rib, sočivja in sadja, družba z o. z.

Maribor

Zahtevajte cenik!